

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/125/2022
Identifikačné číslo spisu: 1011201617
Dátum vydania rozhodnutia: 10. mája 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Michal Matulník
Funkcia: predseda senátu, sudca spravodajca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1011201617.5

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci navrhovateľa: U., O., bytom K., právne zastúpeného Okenica & Co. s. r. o., so sídlom Pražská 11, Bratislava proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. augusta 2022, č. k. 8Sd/166/2011-212, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 10. augusta 2022, č. k. 8Sd/166/2011-212, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 10. augusta 2022, č. k. 8Sd/166/2011-212, postupom podľa § 250q ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 7. júna 2011, číslo: 770 401 6133, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok. Dôvodom pre zamietnutie žiadosti o invalidný dôchodok bola skutočnosť, že navrhovateľ, ku dňu vzniku invalidity, získal 2 roky a 13 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

2. Krajský súd preskúmal rozhodnutie odporkyne v súlade s ustanovením § 250l ods. 1 OSP v rozsahu a medziach dôvodov odvolania, aplikujúc pritom (v podstatnom) ustanovenia § 491 a § 492 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“); § 70, § 71, §

72, § 153 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. a § 29, § 33, § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“).

3. Krajský súd za rozhodné (vychádzajúc z bodov 19 až 21 napadnutého rozsudku), čo sa týka skutkového stavu, považoval nasledovné: (i) odporkyňa rozhodnutím číslo 770 401 6133 zo 7. júna 2011 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok, odkazujúc pritom na posudok posudkového lekára Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava zo dňa 26. mája 2011, podľa ktorého má navrhovateľ pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; (ii) podľa odporkyne získal navrhovateľ 743 dní (teda 2 roky a 13 dní) obdobia dôchodkového poistenia, vychádzajúc pritom z toho, že podľa § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. bol vznik jeho invalidity určený od 1. januára 2010; (iii) pred podaním žiadosti o invalidný dôchodok dňa 26. mája 2011 navrhovateľ už skôr žiadal o invalidný dôchodok, konkrétne žiadosťou z 2. novembra 2005; (iv) na základe žiadosti z 2. novembra 2005 a po posúdení zdravotného stavu posudkovým lekárom bol navrhovateľ od 19. decembra 2004 uznaný invalidným s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou avšak jeho žiadosť o invalidný dôchodok bola rozhodnutím odporkyne číslo 770 401 6133 zo 16. januára 2006 zamietnutá z dôvodu nesplnenia podmienky doby poistenia; (v) rozhodnutie odporkyne číslo 770 401 6133 zo 16. januára 2006 o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok bolo preskúmané a krajským súdom potvrdené rozsudkom č. k. 6Sd 63/06-25 z 21. marca 2007; (vi) pred podaním žiadosti o invalidný dôchodok dňa 2. novembra 2005 mal navrhovateľ podľa § 37 ods. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. priznanú čiastočnú invaliditu, avšak jeho žiadosť o invalidný dôchodok bola rozhodnutím odporkyne číslo 770 401 6133 zo dňa 4. marca 1999 zamietnutá z dôvodu, že nesplnil potrebnú dobu zamestnania.

4. Krajský súd k aplikácii zákona č. 461/2003 Z. z. (konkrétne jeho ustanovenia § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z.) zo strany odporkyne uviedol, že táto postupovala správne, keď na základe žiadosti navrhovateľa znovu posúdila jeho dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a uznala ho za invalidného v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s dátumom vzniku invalidity od 1. januára 2010. Uviedol, že odporkyňa napadnutým rozhodnutím neporušila ustanovenie zákona, keď žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zamietla, nakoľko tento k dátumu vzniku invalidity (ktorý s odkazom na ustanovenie § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. ustálila na 1. január 2010) nezískal podľa § 72 ods. 1 písm. d) zákona č. 461/2003 Z. z. potrebnú dobu dôchodkového poistenia. Vychádzajúc z tejto premisy, krajský súd ako nedôvodné posúdil námietky navrhovateľa týkajúce sa (i) gramatického výkladu ustanovenia § 72 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.; (ii) posudzovania invalidity navrhovateľa podľa zákona č. 100/1988 Zb. namiesto výlučnej aplikácie zákona č. 461/2003 Z. z.; (iii) tvrdenia navrhovateľa, že jeho zdravotné postihnutie je vrodené a teda navrhovateľ bol invalidným už ako nezaopatrené dieťa (vychádzajúc pritom zo znaleckého posudku MUDr. Janky Surovcovej z 9. marca 2016, podľa ktorého bolo u navrhovateľa rozhodujúce zdravotné postihnutie prítomné už v čase, keď bol nezaopatreným dieťaťom); (iv) konštatovania navrhovateľa, že si nárok na invalidný dôchodok uplatňuje iba podľa súčasne (Pozn. v relevantnom čase) platného zákona č. 461/2003 Z. z. a nie podľa zákona č. 100/1988 Zb.

5. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností krajský súd (v bode 54 napadnutého rozsudku) uviedol, že „Navrhovateľovi bolo do obdobia dôchodkového poistenia započítané obdobie štúdia 1 roka na strednej škole v čase od 01.09.1993 do 30.06.1993, t. j. 303 dní a obdobie jeho evidovanej nezamestnanosti od 08.09.1993 do 31.12.1993, od 01.01.1994 do 02.08.1994, od 03.12.1995 do 31.12.1995 a od 01.01.1996 do 22.03.1996, t. j. spolu 440 dní a celkom má 743 dní, t. j. 2 roky a 13 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo odporkyňa správne zistila a uviedla v osobnom liste, ktorý je prílohou preskúmaného rozhodnutia. Z uvedeného je zrejmé, že napriek vzniku invalidity navrhovateľa so 60 % MPSVZČ od 19.12.1994 mu nemohol byť invalidný dôchodok priznaný pre nezískanie potrebného obdobia dôchodkového poistenia 5 rokov, čo potvrdil krajský súd aj v predchádzajúcom konaní rozsudkom sp. zn. 6Sd 63/06 zo dňa 21.03.2007. Navrhovateľ nezískal ani potrebné obdobie dôchodkového poistenia 5 rokov pri vzniku invalidity od 01.01.2010, kedy dosiahol 33 rokov veku pri posudzovaní invalidity v zmysle § 294ax ZSP.“. Krajský súd preto uzavrel, že „... napriek zrejmej invalidite navrhovateľa, zadanovej v posudku posudkovej lekárky Sociálnej

poist'ovne - ústredie Bratislava zo 14.11.2016, pretrvávajúcej podľa ust. § 37 ods. 3 písm. c/ zák. č. 100/1988 Zb. do 31.12.2003 vo forme čiastočnej invalidity a od 19.12.2004 podľa ust. § 71 ods. 1 ZSP invalidity s MPSVZČ 60 %, invalidný dôchodok nemohol byť navrhovateľovi priznaný, pretože nespĺnil druhý zákonný predpoklad pre možnosť priznania tejto dôchodkovej dávky tým, že nezískal potrebné obdobie dôchodkového poistenia.“.

6. Náhradu trov konania krajský súd navrhovateľovi v súlade s ustanovením § 250k ods. 1 OSP nepriznal, keďže tento v konaní úspech nedosiahol.

II.

7. Navrhovateľ proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že rozsudok napáda v celom rozsahu z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP (teda, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Svoje odvolanie navrhovateľ v podstatnom odôvodnil nasledovnými skutočnosťami a tvrdeniami: (i) navrhovateľ má nepriaznivý zdravotný stav od narodenia, čo potvrdzujú viaceré zdravotné správy, posudky odporkyňa, ako aj znalecký posudok MUDr. Janky Surovcovej; túto skutočnosť ostatne uznáva ako krajský súd, tak odporkyňa; (ii) keďže v prípade navrhovateľa ide o vrodené postihnutie, má navrhovateľ za to, že podľa § 71 v spojení s § 72 zákona č. 461/2003 Z. z. sa navrhovateľ stal invalidným v čase, keď bol nezaopatrené dieťa a preto je (podľa názoru navrhovateľa) počet rokov dôchodkového poistenia vo vzťahu k priznaniu nároku na invalidný dôchodok v jeho prípade irelevantný; (iii) zdôraznil, že si neuplatňuje žiaden nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb. ale „... nárok na invalidný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z., platného v čase podávania žiadosti, ktorý jednoznačne upravuje, kto je invalidný, a preto nie je podstatné, či ho v minulosti podľa vtedy platných predpisov považovali za invalidného.“; (iv) poukázal na skutočnosť, že nežiada nárok spätne za obdobie, kedy bol nezaopatreným dieťaťom, čím dôvodil pochybenie súdu pri aplikácii ustanovenia § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.; (v) zdôraznil, že krajský súd pochybil, keď vychádzal z predpokladu, že nárok navrhovateľa na invalidný dôchodok vznikol pred 1. januárom 2004, keďže tento mu mohol vzniknúť najskôr 1. januárom 2010 (vychádzajúc z ustanovenia § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.); (vi) poukázal na čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 306/2010 a III. ÚS 274/07 tvrdiac, že výklad zákonov zo strany odporkyne a krajského súdu navrhovateľa značne znevýhodňuje a ukracuje na jeho základných právach garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

9. Navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo „... aby rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10.08.2022, č. k.: 8Sd/166/2011-212, zmenil tak, že rozhodnutie Odporkyne č. 770 401 6133 zo dňa 07.06.2011 ruší a vec Odporkyni vracia na ďalšie konanie.“.

III.

10. Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadrila podaním z 25. októbra 2022, v ktorom uviedla, že dôvody uvádzané navrhovateľom v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Podľa jej názoru krajský súd správne zistil skutkový stav, vec náležite právne posúdil a správne rozhodol. Odporkyňa trvá na tom, že jej postup ako aj napadnuté rozhodnutie sú správne a netrpia vytýkanými vadami a preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

11. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

12. Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo 7. júna 2011, číslo: 770 401 6133, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok. Dôvodom pre zamietnutie žiadosti o invalidný dôchodok bola skutočnosť, že navrhovateľ, ku dňu vzniku invalidity, získal 2 roky a 13 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

13. Podľa § 29 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., občan má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal (a) invalidným, bol zamestnaný po dobu potrebnú pre nárok na tento dôchodok a v čase vzniku invalidity nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok, alebo (b) invalidným následkom pracovného úrazu.

14. Podľa § 29 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb., občan je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav (a) je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie, (b) je schopný vykonávať sústavné zamestnanie iba za celkom mimoriadnych podmienok (nevidomí občania, občania s veľmi ťažkými ortopedickými chybami a pod.). Zdravotné postihnutia podmieňujúce invaliditu podľa písmena b) ustanoví Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

15. Podľa § 29 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb., doba zamestnania potrebná pre nárok na invalidný dôchodok je u občanov vo veku nad 26 rokov do 28 rokov ... 4 roky; ... nad 28 rokov ... 5 rokov.

16. Podľa § 29 ods. 5 zákona č. 100/1988 Zb., doba zamestnania potrebná pre nárok na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o občana vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity.

17. Podľa § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistencovi, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a ktorý nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa na jeho žiadosť znovu posúdi dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a rozhodne o nároku na invalidný dôchodok a o jeho sume podľa zákona účinného od 1. januára 2010.

18. Podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ak po posúdení dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu po 31. decembri 2009 je poistenec uznaný invalidný, vznik invalidity sa znovu určí najskôr od 1. januára 2010.

19. Podľa § 293ax ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred dňom, od ktorého bol určený vznik invalidity po 31. decembri 2009.

20. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

21. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

22. Podľa § 72 ods. 1 písm. e) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2009, počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca nad 26 rokov do 28 rokov je najmenej štyri roky;

23. Podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2009, počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca nad 28 rokov je najmenej päť rokov;

24. Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2009, počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity.

25. Podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2010, počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 40 rokov do 45 rokov je najmenej 10 rokov;

26. Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2010, počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

27. Najvyšší správny súd mal z obsahu súdneho spisu za preukázané, že (i) navrhovateľ (pred podaním žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 26. mája 2011) už dňa 2. novembra 2005 požiadal o invalidný dôchodok; (ii) na základe jeho žiadosti a po posúdení jeho zdravotného stavu posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne Bratislava dňa 13. decembra 2005 bol od 19. decembra 2004 uznaný invalidným s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %; (iii) rozhodnutím odporkyne číslo 770 401 6133 zo 16. januára 2006 bola jeho žiadosť o invalidný dôchodok zamietnutá podľa § 72 ods. 1 písm. e) zákona č. 461/2003 Z. z., a to z dôvodu nesplnenia podmienky doby poistenia potrebnej pre vznik nároku; (iv) predmetné rozhodnutie odporkyne bolo potvrdené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6Sd 63/06-25 z 21. marca 2007; (v) navrhovateľ bol (pred podaním žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 2. novembra 2005 - viď prvý bod vyššie) uznaný za čiastočne invalidného podľa § 37 ods. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. a to rozhodnutím odporkyne číslo 770 401 6133 zo dňa 8. februára 1999; (vi) jeho žiadosť o invalidný dôchodok bola rozhodnutím odporkyne číslo 770 401 6133 zo dňa 4. marca 1999 zamietnutá z dôvodu, že nesplnil potrebnú dobu zamestnania jeden rok.

28. Zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode vyplýva, že navrhovateľ pred podaním žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 26. mája 2011 o invalidný dôchodok požiadal dva krát (v roku 1999 a v roku 2005) pričom jeho žiadostiam nebolo vyhovené (žiadosti boli zamietnuté) a to v oboch prípadoch z dôvodu nesplnenia podmienky doby poistenia potrebnej pre vznik nárok.

29. Odporkyňa, v súlade s ustanovením § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., na základe žiadosti navrhovateľa zo dňa 26. mája 2011 opätovne posúdila dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľa, pričom výsledkom tohto posúdenia bolo, že navrhovateľ bol v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. uznaný za invalidného (s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %), s dátumom vzniku invalidity od 1. januára 2010 (v súlade s ustanovením § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.). Jeho žiadosť o invalidný dôchodok však zamietla, keďže ku dňu vzniku invalidity (1. januáru 2010) navrhovateľ nezískal potrebnú dobu dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. d) zákona č. 461/2003 Z. z. - najmenej päť rokov (v skutočnosti navrhovateľ získal iba 2 roky a 13 dní obdobia dôchodkového poistenia).

30. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a zohľadniac závery uvedené v nasledujúcom bode nezistil najvyšší správny súd žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Tieto závery, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, totiž vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku krajského súdu. Preto sa s ním najvyšší správny súd v celom rozsahu stotožňuje, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne.

31. Vo vzťahu k posúdeniu nároku na invalidný dôchodok v režime zákona č. 461/2003 Z. z. najvyšší správny súd uvádza, že menovaný zákon v znení účinnom do 31. decembra 2009 upravoval obdobné podmienky vzniku nároku na invalidný dôchodok ako zákon č. 100/1988 Zb., a teda vznik nároku na invalidný dôchodok (odhliadnuc teraz od hľadiska medicínskeho a negatívnej podmienky nároku na starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok) viazal na získaný počet rokov dôchodkového poistenia, v tomto prípade v rozsahu najmenej 5 rokov u poistenca nad 28 rokov s tým, že príslušná doba dôchodkového poistenia sa u týchto osôb zisťovala tiež z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity (§ 72 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2009). Následne u poistencov, ktorým nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2009 zákonodarca od 1. januára 2010 (zákon č. 449/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2010) novo upravil možnosť vzniku nároku na invalidný dôchodok splnením podmienky potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia (§ 72 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.) v období pred vznikom invalidity (§ 72 ods. 2 tohto zákona) s tým, že vznik invalidity sa určí najskôr dňom 1. januára 2010 a nárok na invalidný dôchodok vznikne najskôr od 1. januára 2010 (§ 293ax ods. 2 a 3 tohto zákona). Úpravou v ustanovení § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zákonodarca mienil priznať nárok na invalidný dôchodok aj tým poistencom, ktorým nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2009, teda nesplnili podmienku potrebnej doby poistenia v období posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity a rozšíril obdobie, v ktorom sa splnenie podmienky potrebnej doby skúma, na celé obdobie pred vznikom invalidity (nielen desať rokov).

32. Najvyšší správny súd podstatu navrhovateľovej argumentácie vzhliadol v tom, že tento si uplatňuje tzv. invaliditu z mladosti podľa zákona č. 461/2003 Z. z. tvrdiac, že sa „stal invalidným už od narodenia“ (str. 7 in fine odvolania navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu) vychádzajúc pritom z premisy že mu „... vznikla invalidita po znovu-posúdení zdravotného stavu Navrhovateľa ku dňu 01.01.2010. Rovnako Navrhovateľovi vznikol nárok na invalidný dôchodok ku dňu 01.01.2010.“ (tamiež). Takýto záver však nemožno považovať za správny z nasledovných dôvodov: (i) zákon č. 100/1988 Zb. tzv. invaliditu z mladosti v prípade osôb, ktorých miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola nižšia ako 70 % nepriznával; (ii) miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená ako 60 % (resp. podľa žiadneho posudku túto mieru neprekročila), pričom túto skutočnosť navrhovateľ nikdy nespochybňoval, naopak potvrdzoval; (iii) zákon č. 449/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2010; (iv) pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že mu vznikol nárok na tzv. invalidný dôchodok z mladosti podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a zároveň, že k vzniku tohto nároku došlo k 1. januáru 2004, tak tieto dve skutočnosti si odporujú, keďže v roku 2004 mal navrhovateľ už takmer 27 rokov; (v) prechodné ustanovenia § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. nemožno vykladať tak, že z nich možno odvodiť nárok na tzv. invaliditu z mladosti v prípadoch, ktoré tieto prechodné ustanovenia explicitne riešia.

33. Z uvedených dôvodov aj najvyšší správny súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto podľa § 250ja ods. 3 druhá veta v spojení s § 250l ods. 2 a § 219 ods. 1 a 2 OSP a § 492 ods. 1 a 2 SSP rozsudok krajského súdu potvrdil.

34. Účastníkom konania najvyšší správny súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyne trovy nevznikli.

35. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 tretia veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.

